

Latweefchu Uwiſes.

Ur augſtaß Geweſchanaß = Kummiſſiones ſinnu un nowehleſchanu.

Nr. 23. Zettortdeenâ 5tâ Juhni 1824.

I s W i d ſ e m m e s.

Pee mums nu arri Uwiſes preeſch arraju laudim latwiſki un iggauniſki tohp farakſtitas, tà kà irr noliktß muhſu likkumòß, kaß Widſemmes ſemneekem dohti S. 203. Schihs lappas, ihſti faktoht, naw awiſes ſauzamas, bet ſluddinaſchanaß grahmataß, jo tè ne kahdas ſinnas no daſchadeem notikkumeem, nedß pamahziſchanaß, nedß ſtahtſi tohp usnemti, bet ween, kaß eekſch teefas leetahm derr ſinnaht, prohti:

- 1) Sluddinaſchanaß par kuntrafteem, kaß pirkſchanaß, rentudohſchanaß un rentunemſchanaß dehl tappe uszelti.
- 2) Tahdu leetu isdahwaſchanaß, fo zits grihb pahrdoh, woi us renti isdoh un atkal mekleſchanaß pehz tahdahm leetahm.
- 3) Sluddinaſchanaß par kahda nomirruſcha mantu nowehleſchanu, jeb ſafaukſchanaß to neſinnamu mantineeku kahda nomirruſcha.
- 4) Tahdu tauſchu ſaukſchanaß, no kurreem ne irr ſinnams, kur winni peemiht.
- 5) Sluddinaſchanaß par ſagtahm un atraſtahm leetahm.
- 6) Pawaiſaſchanaß deeneſtneeku dehl, jeb deeneſtu mekleſchanaß un atbildeschanaß us to.
- 7) Tahdas ſluddinaſchanaß no teefas un waldischanaß puffes, kaß ſemneekem waijaga ſinnaht.

Schihs ſluddinaſchanaß grahmataß tohp farakſtitas no Nihges un Lehrpattes Kreis-teefu ſiktehreem appakſch ſawu teefu preeſchneeku uſluhkofchanaß. Wiß fo ta farakſtiſchana, ta druhte un papihre maſſa, tohp no Widſemmes zeenigeem muikſchneekem maſſahtß, un ikkatra baſnizas draudſe, ikkatreß pagakſß un ikkatra Keiſerikſſa teefa dabbu to par welti. Kad tahda lappa firſpehlè irr atnahkufi, tad keſteris, pehz pabeigtas Deewakalpoſchanaß, to draudſei laſſa preeſchâ. — Pirimâ nummeri

ſtahtw taß S. 203. no muhſu ſemneeku likkumeem, kur irr ſpreeſß par ſchahm ſluddinaſchanaß grahmatahm un kà tahß irr jarakſta; tad weena ſluddinaſchana, ka ſemneekß no Zehſes baſnizas kunga laudim uhdens ſudmallas nopirziß. — Ohtrâ nummeri daſchas ſluddinaſchanaß, weena ſkrohdera Johann Kriſtaph Schmidt jeb wianna mantineeku ſafaukſchana, weena Jkſchilles krohdsineeka parradu deweju ſafaukſchana. Treſchâ nummeri weena rentes kunga parradu deweju un parradu nehmeju usaiſinaſchana; uhtruppa ſinnama darrichana, un keſtera un ſkohlmeiſtera mekleſchana, kà arri apwaiſaſchana pehz isſudduſchâß naudas.

Muhſu Latweefchu Uwiſchu laſſitaji redß, ka ſchihs Widſemmes ſemneeku Uwiſes lihdsinaſchâß us puffi muhſu Latweefchu Uwiſehm, un ka pee tahß jaunas brihweſtibas buhſchanaß lohti waijadſiga un labba leeta irr. Ja daſch wehletu tè arri zittas kahdas ſinnas atraſt, ne kà no teefas leetahm ween, tad lai ne peemirſt, ka tikſai teefas leetu labbad un no teefas puffes tohp farakſtitas, un ka tee jauni no zeeniga Keiſera apſtiyrinati Widſemmes likkumi to tà un ne zittadi pawehl un noleek.

Gohdigs laſſitais jau Nri. 21mâ ihſu ſinnu par Laſchu draudſes mahzitaja mirſchanu irr laſſijis, taggad mums eekſch grahmataß plaſchaka ſinna irr nahkufi, fo ſcheitan ſarweem laſſitajeem dohdam:

• No Illukſtes aprinka 9tâ Mei.

Pehz 34 gabdu ilgas uſtizzigas ammata kohpſchanaß un pehz ihſas waideschanaß aigahje ſawâ 61mâ gabdâ pee ſawa Debbeſtehwa taß augſti zeenijams Laſchu draudſes mahzitais Ernst Friedrich Stender, ta wezza,

wisseem Latweescheem pasihstama, G. J. Etendera brahla dehlis. Zehschu wissu sawu muhschu allasch weffels bijis, tad tatschu Deews winnu daschadi pahrbaudijis, brihnischki winnu waddijis un pehz sawa neisibbinajama padohma daschu gruhstibu tam bij uslizjis. Gan drihs no paschahm behrnu deenahm winnam bij pascham jagahda par sawu pahrtitschanu. Us augstahm skohlahr nosuhthits, pats mahzidamees, zaur mahzischanu deenischku maifi pelnijahs, un brihscham ir fruhkumu pazetigi panesse. Bet ta audsinaja tas Debbes-tehws few kaspu, kas, pats gruhstibu nesis, arri sunnaja gruhstirdigus eepreezest, un winneem Deewa apbrihnojamus zellus pee few pascha isffaidroht. Kamehr winsch wehl Wahzsemne bija, winna jau daschu gaddu neredstigs tehws tappe pee Deewa peeneims, un zeenigi Laschu draudses fungi winnu eezehle par mahzitaju sawa tehwa weeta. Pehz kahdeem gaddeem derreja laulibas derribu, redseja 5 meitas un weenu dehlu, no kurreem schis jamuna nomirre. Wiana meitas libds ar sawu mahi wehl dsihwo, un gan sawas firdis pahrleezinas tas buhs, ka tas winnas ka labs tehws un draugs mihlejis un apgahdajis, kaut tahs pee winna jau fem ne mahjoja. Wehl ilgi winna draudses lohzeffi peeminnehs winna lehnigu un mihligu firdi, winna neapnikfuschu amnata kohpschanu, un ihpafchi arridsan to, ka winsch tas bijis, kas zaur nemittejamu ruhpeschanu, zaur pastahwigahm luhgschanahm un uppureschanahm pee augsteem un semneem tik dauds naudas sagahdajis, ka scho jauku basnizu, jehschu draudse masa un ne wissai turriga, kohschi ispuschkoht un te brangas ehrgales uszelt warreja. Dauds gaddus un libds sawahm pehdigahm deenahm winsch nehme pee fewim un mahzija lauschu behrnus un bahrnus, no turrigeem tikkai kahdu masumu labibas, bet no tufscheem ne fo ne neindams, audsinaja tohs rizziba un fristigds tikkumds, pats skohlu turreja un pee pascha pakriappas pahrtitschanas ne atraidija ne weenu behrnu, kam ir zittu fo peeneft ne bija, ka deewabihjigu prahnu un lustes us mahzischanu. — Vateeffi winnam atffannehs Deewa preeffcha tee wahrbi muhsu dahrga

Pesitaja: fo tu darrijis weenam no scheem manneem wiss masafeem, fo tu man effi darrijis. Mahz schurp, tu swehtitais manna Tehwa un eemanto to walsstibu, kas tew fataisita irr no eefahkuma tahs pasfaules. — Ta tizzigu firdis Deewa walsstibu uszelloht, winnam peegahje newilltoht pehdiga stundina 22tra deena April mehnesi. Paschäs flimmibas deenas pehdigu reisi bij basnizu noturrejis 20ta April deena, un no sawa nelaimiga melimenu sehdstiga brahla, kurra weenigs apgahdatais libds schim bijis, no draudses lohzeffem, mahjas faines un skohlas behrneem ar mihlestibas assarahm tappe atlaisst us sawu Deewu, kam allasch scheitan peederrejis. Peeminnama leeta wehl irr, ka pee schis basnizas jau zettorta auguma un ilgaf ne ka 120 gaddus allasch mahzitaji no Etendera zilts bijuschi. Laschu kapsehta tappe winsch tadehl 26ta Mei mehnescha deena ar saweem tehweem saweenohs. Sehripilles prahwests un Egiptes mahzitais mahzisti un latwiski pee winna kappa runnadami, glabbaja sche winna meesu semmes flehpi. Lai te nu weegli duss un sawai draudsei wehl to mahzibu pamett: Swehtigi irr tee mirruschi, kas eefsch ta Runga mirst no ta brihscha. Teescham tas Gars sakfa, ka tee duss no sawahm darboschanahm, un winnu darbi tohs pawadda.

F — h.

Uwju ganz un wels.

Siltas semmes, fur aitas labbi isdohdahs un lohti kohptas, ir pa tuhstosechahm turretas tohp, tur ar winnahm zittadi darbojahs, ir zittadi ganna, ka pee mums Kursemme. Tur waffaros tahs ne dsenn us mahjahm kuhstis jeb laidaros — jo no meschineeka tur ne sinn — bet tur aitas paleef pa neddelehm, weffeli mehneschi ir par wissu waffaru us lauku — Spahnieru semme arri wisszauru gaddu — un ganz wadda sawu pulku ar labbi ismahzita muddiga sunna paligu, fur gribbedams, us kalneem labpraht, ir fruhmds un meschds arween tahlasti pamasam staigadams un allasch zittu labbu gannamu weetu mekledams. Pats ganna ammans tahdas semmes ne irr ka pee mums meitu un seeweeschu darbs, bet ikreis wihreem usweh-

lehts. Zahdam gannam farw namninsch arween lihds, prohti semmi ratti us diwi ritteneem un juntinsch wissgarram pahri, kà buhdina. Tur winnam eefschâ barriba, zibba, maife, uhdena jeb peena fruhstis, ir fullu woi allus trauks, un ja turrigs arri brandwihna blaschfite, ar fo atspirgtees; tur darreklis kahds, ar fo laifu kawehf, tur ziffas scham, us fo pahrgulleht, tur pawehnis karstâ faule, tur drohsch faktinsch niknâ wehtru laifâ scham. Naug tâ dsihwo tahds awju gans gluschi weens pats itt fluffâ weentulibâ, brihscham pa ilgu laifu zittu zilweku ne redsejis, kâ tikkai mahju laudis, kas pa laifam nahf tam zittu barribu un dschreenu atnest, jeb arri kas scham ratta buhdinu ar sirgu jeb paschi wilfdami us zittu jannu weetu aisdwedd. Zahdi ganni nu zittadi itt labbi laudis, bet jau no winnu dsihwes un aminata warr pamanniht, ka leelu gudribu un augstu sapraschannu no teem ne warr gaidiht; fur to nems, kad dauds gaddeem ne kahda beedriba un faeschana ar zitteem un mahziteem zilwekeem naw! — Un tâ arri teescham irr. Daudsreis winnu starpâ tahdu reds, kas lohti nemahzihts, prahâtâ wahjsch, un par to arri mahnu tizzigs un bailigs; un tâ nu gan warr teefa buht, fo preeksch kahdeem gaddeem wahzsemmes awihjës lassju, un fo schè isteitschu, dascham par mahzibu.

Schahdam mulku awju gannam Wahzsemme peestahjehs weenreis pats dsihws wels. Woi tizzi woi ne tizzi, mihtais lassitais! bet wels un wels! melns fumpurnis bukku kahjahm, leeleem raggeem, farkana ugguns mehle un rihfle, leeli sohbi un affi lihfi naggi, tiklab gattaws kohst, kâ plehst. — Kas nu buhs ar nabbagu gannu? Jau dohma baideklam ispspruft; bet kas warr wellam isbehgt! — Laime gan, ka dihwains wels scho reis wehl netihfo pehz winna dsihwibas un dwehseles, bet — kas to buhtu dohmajis, pehz naudas. „Tâ „ka tu man atnessi schodeen par neddelu,“ fakka wels draudedams us drebbedamu gannu, „woi dsirdi, schodeen par neddelu, schimmi „pafschâ weetâ, ap scho paschu stundu un brih- „di 300 schkehpus dahlderus schurp — ja ne, „tad es tewi sagrahschu, fur ween dohmaji „slehptees, un tew dsihwu aisdnessichu paschâ

„elles dibbeni; nu sinni, kas tew jadarra.“ — Nabbaga gans no bailehm pahrneems un isfamiffis prahâtâ, gluschi mehms ne wahrdinu atteriz, un wels sohbus patrinnis aisdwelfahs nohst schnahfdams krahfdams. — Slawehts Deews! muhsu gans wehl dsihws; ir atspirgst pamasam no bailehm; bet aisd aufim kassahs un baschijahs, fur nu nems nabbadsinsch tohs pohsta 300 dahlderus. Wissi fahdscha laudis, dsirdejuschi scho ehrnigu notiffkumu, ne warr isbrihnotees; zits tizz, zits ne tizz; bet ne weens ne warr palihdseht. Gallâ to raida us zeenigulungu, kam fahdschis peederr un fo wissi pasinne kâ baggatu un dewigu. Gans pee ta no-gahjis schehlojahs un itt semnigi un gauschi luhdsahs, lai jel apschehlojahs par winna dwehseleli un scham patappina to naudu, ar fo wellam rihkli aisdahst. Mihligs kungs arri tudal gattaws us paligu dohd scham to wajjadigu naudu, wehl zeeti tâ peeteifdams: lai ittin tâpatt darroht, kâ launais peedraudejis. Nu gannam paleek drohschaks prahts un firds apmeerinajahs. Kad nu nolikta deena klahf, winsch dohdahs us zellu, un noleek farwu naudas makku tai apshimetâ weetâ. Us to paschu brihdi mellais weefis arri klahf; tas pats elles praulis un dsihws wels, fo pirnâ reisè bij redsejis. Sohbus rahdidams schis to naudu fluffi panem un patlabban sahf aiseet tschaklahm kahjahm. Bet pauksch! pauksch! diwi plintes sprahgst, un elles swehrs pee semmes spahrdahs un walstijahs, gan grihb, bet ne warr zeltees; firds un meesa prischas, bet kahjas, ziffas un guhschi smalku skrohschu pilni. Zeenigs kungs tikpatt samannigs un gudrs, kâ palihdsigs un mihligs buhdams, bij farwus strehneekus gannam nesinnohf fluffinam paslehpis beefds fruhmôs; tee bij peeguldinajuschis scho elles lahzi. Nu schèe muddigi klahf, isgehrbe to dsihwuwellu sineedamees, ka wehders trihze, un parahdija tam mulku gannam, un lihds ar to ikweenam baigam mahnu tizzigam, ka dsihws wels zits ne kahds ne bij, kâ zilweks, un prohti gudrs schkelmis un saglis, kas ta gannadunjibu labbi sinnadams, dohmaja winnu baideht un fo labbu pelnitees. Un tâ pateeffi ir buhtu bijis, un saglam buhtu brangi isde-

wees, fad kungs ne buhtu gudraks un droh-
 schaks bijs pah scho gannu. Gan kungs to
 paschu deewssinn fa bij meklesis pamahziht ar
 gudreem wahrdeem un skaidru pilnigu mahzibu;
 bet woi tad apmahnit u leeku tizzigu warr pah-
 leezinaht? lai runna un stahsta zit gribb! —
 Bet nu to paklibbu sagli pats lihds ar teem jeh-
 gereem us muischu pee funga aiswedams un
 wella isweebfchanas drehbes un leeku gihmi ar
 faunu nu pats us sawahm plezzehm neddams,
 nu bij pahleezinahts azzim redsoht; nu
 to blehdi lammaja un keshija, ir daschu labbu
 dukku tam dewe; nu pascham bij smeetees ir
 faunetees sawas mahnu tizzibas. Launi nifni
 zilweki irr teescham welli pasaulé, jeb wella bee-
 dri, jo Deewa wahrda lassam skaidri. I Jahu.
 gram. 3, 8.: Kas grehkus darra, tas
 irr no wella, jo tas wels grehko no eefah-
 kuma. Us scho irr Deewa Dehls atspih-
 dejis, fa winsch tohs wella darbus isahr-
 ditu. — Jehkab. 4, 7.: Tad nu padoh-
 deetees Deewam, stahweet tam wellam
 pretti, tad winsch no jums behgs.

R. E.

Teefas fluddinafchana.

Us pawhlefchanu tahs Keiserifkas Gohdibas,
 ta Patwalbineeka wiffas Kreewu Walfis u. t. j. pr.,
 tohp no Puffeneekas pagasta=teefas wiffi parradu
 deweji ta lihdsfchinniga Puffeneekas fainneeka
 Duffeneeka Jahna, fas pats mahjas nodewis un
 par kurra mantu dehl nepeepilbeschanas ta nolifka
 mahju inwentariuma, fa arribsan magafihnes un
 pagasta lahdes parradu labbad par schihs deenas
 spreedumu ta konkurfe nolifka, aizinati, fa winni
 eeksch diwju mehnescha starpa, prohti lihds 3fcha
 Zuhli schi gadda ar sawahm mekleschanahm un
 tairuahm praffifchanahm pee schihs pagasta=teefas
 peeteizahs un sagaida, fo teefa tablaki nospre-
 dihs.

Puffeneekas pagasta=teefa 8ta Mei 1824. 3

Swihku Jannis, pagasta=wezzakais.

Katterfeld, pagasta=teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Dschuhkstes basnizas frohgé no schi gadda Jah-
 neem us arrenti irr dabbujams. Ram thf to
 dabbuht, lai pee Dschuhkstes muifchas waldischa-
 nas peeteizahs.

2

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgè tamni 2tra Zuhni 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 79 1/2 Kap. Papihru naudas gelbeja	1	—	1 Pohds kannepu . . . tappe makfahs ar	1	—
5 — Papihru naudas . . . —	1	32	1 — linnu labbakas furtes — —	2	50
1 jauns Dahlberis —	—	—	1 — — flitakas furtes — —	2	—
1 Puhrs rudsu tappe makfahs ar	—	85	1 — tabaka — —	—	75
1 — kweeschu — —	1	25	1 — dselses — —	—	75
1 — meeschu — —	—	60	1 — sweesta — —	2	25
1 — meeschu=putrainu — — —	1	10	1 muzza silku, preeschu muzza — —	5	75
1 — aufu — —	—	60	1 — — wihfchnu muzza — —	6	—
1 — kweeschu=miltu — —	1	80	1 — farkanas fahls — —	6	50
1 — bihdeletu rudsu=miltu — — —	1	50	1 — rupjas leddainas fahls — —	5	50
1 — rupju rudsu=miltu — — —	1	10	1 — rupjas baltas fahls — —	4	75
1 — sirnu — —	1	20	1 — smalkas fahls — —	4	50
1 — linnu=fehklas — —	2	25	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un		
1 — kannepu=fehklas — —	1	35	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenda		
1 — kimmennu — —	5	—	makfa.		

It is to be printed and sold.

In Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.
 No. 242.